

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Агроінженерії та автомобільного транспорту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Олександр ГОРБЕНКО
«01» вересня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

**ІНЖЕНЕРНО-ТРАНСПОРТНА ЕКСПЕРТИЗА ДОРОЖНЬО-
ТРАНСПОРТНОЇ ПРИГОДИ**

(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Автомобільний транспорт
(назва)

спеціальність – 274 Автомобільний транспорт
(код та найменування спеціальності)

галузь знань – 27 Транспорт
(шифр та найменування)

освітній ступінь – бакалавр
(бакалавр, магістр)

факультет – Інженерно-технологічний
(назва факультету)

Робоча програма навчальної дисципліни «ІНЖЕНЕРНО-ТРАНСПОРТНА ЕКСПЕРТИЗА ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОЇ ПРИГОДИ» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Автомобільний транспорт спеціальності 274 Автомобільний транспорт

Мова викладання: державна

Розробник: Сергій ЛЯШЕНКО, кандидат технічних наук, доцент

01.09.2023 р.

 Сергій ЛЯШЕНКО

Схвалено на засіданні кафедри агроінженерії та автомобільного транспорту
протокол від 01.09.2023 р. №1

Погоджено гарантом освітньої програми Автомобільний транспорт

01.09.2023 р.

 Олексій БУРЛАКА

Схвалено головою ради з якості вищої освіти
спеціальності Автомобільний транспорт
протокол від 01.09.2023 р. №1

 Олексій БУРЛАКА

1 Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання 274АТ_бд_2023
Загальна кількість годин –	105
Кількість кредитів –	3,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова
Семестр	6
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	20
Самостійна робота (годин)	69
Форма семестрового контролю	екзамен

2 Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, що передують її вивченню: «Технічна експлуатація автотранспорту».

3 Результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: «Інженерно-транспортна експертиза дорожньо-транспортної пригоди» є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок щодо дослідження, аналізу та технічної оцінки дорожньо-транспортних пригод, встановлення їх причин, механізму виникнення та розвитку, а також визначення технічної можливості запобігання ДТП учасниками дорожнього руху на основі застосування інженерних, транспортних і криміналістичних методів дослідження.

Компетентності:

Загальні

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту та їх систем.

ФК 2. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з основ конструкції, експлуатаційних властивостей, робочих процесів і основ розрахунку автомобільних транспортних засобів.

ФК 3. Здатність проведення вимірювального експерименту і обробки його результатів..

ФК 10. Здатність здійснювати технічну діагностику об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів.

ФК 13. Здатність аналізувати техніко-експлуатаційні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з метою виявлення та усунення негативних чинників та підвищення ефективності їх використання.

ФК 14. Здатність брати активну участь у дослідженнях та експериментах, аналізувати, інтерпретувати і моделювати окремі явища і процеси у сфері автомобільного транспорту.

ФК 17. Здатність проводити інженерно-транспортну експертизу дорожньо-транспортних пригод.

Програмні результати навчання

- ПРН 1. Мати концептуальні наукові та практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття.

- ПРН 3. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту.

- ПРН 16. Організовувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

- ПРН 27. Застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньо-транспортних пригод.

Методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

А) за джерелом знань (МН):

МН 1 – словесні методи: лекції; розповідь-пояснення; інструктаж;

МН 2 – наочні методи: демонстрування; спостереження;

МН 3 – практичні методи: дослідні роботи, практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: конспектування; тезування, анотування.

Б) за логікою (МНЛ):

МНЛ 6 – методи порівняння: виявлення подібності та відмінності між предметами і явищами;

МНЛ 10 – методи моделювання: створення абстрактних емпіричних моделей явищ, що вивчаються.

В) за мисленням (МНМ):

МНМ 3 – проблемно-пошуковий метод: викладач ставить проблему, знаходить спосіб її розв'язку;

МНМ 5 – дослідницький метод: студенти виконують пошукові дії.

Г) за ступенем керівництва (МНСР):

МНСР 1 – методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи;

МНСР 2 – робота під керівництвом викладача: виконання практичних завдань.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності (МСМ):

МСМ1 – методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації;

МСМ2 – методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності: роз'яснення мети навчального предмета; висування вимог до вивчення предмета; оперативний контроль.

3. Інноваційні методи навчання (МНІ):

МНІ1 – бінарні методи: словесно-інформаційний; словесно-проблемний; словесно-дослідницький; наочно-ілюстративний; наочно-практичний;

МНІ3 – інтерактивні методи: проектування професійних ситуацій; організаційно-діяльна гра; тренінгові заняття.

МНІ4 – комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; комп'ютерних навчальних програм; дистанційне навчання.

4 Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Види автотранспортних експертиз

- 1.1 Загальні положення;
- 1.2 Види автотранспортних експертиз;
- 1.3 Завдання автотранспортної експертизи обставин і механізму ДТП.

Тема 2. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП

- 2.1 Питання, що вирішуються при проведенні автотранспортної експертизи обставин і механізму ДТП;
- 2.2 Особливості призначення автотранспортної експертизи обставин ДТП;
- 2.3 Вихідні дані при призначенні автотранспортних експертиз та досліджень наїздів на пішоходів;
- 2.4 Вихідні дані при призначенні автотранспортних експертиз та досліджень наїздів на нерухому перешкоду (нерухомий транспортний засіб (ТЗ))
- 2.5 Вихідні дані при призначенні автотранспортних експертиз та досліджень випадання пасажирів з рухомого ТЗ;
- 2.6 Вихідні дані при призначенні автотранспортних експертиз та досліджень зіткнень ТЗ, що рухалися в зустрічних напрямках, без здійснення повороту або розвороту;

Тема 3. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП

- 3.1 В умовах недостатньої видимості: відстань, на якій водій міг визначити, що зустрічний транспорт рухається із заїздом на ліву сторону дороги;
- 3.2 Для зіткнень ТЗ, що рухалися в зустрічних напрямках, з подальшим здійсненням повороту наліво або розвороту;
- 3.3 Відомості про точки контактування на ТЗ (якими частинами контактували ТЗ): для зіткнень ТЗ, що рухалися попутно в межах однієї смуги; для зіткнень ТЗ на перехресті; для зіткнень ТЗ при обгоні;
- 3.4 Вихідні дані при призначенні автотранспортних експертиз та досліджень перекидання і заносу ТЗ;
- 3.5 Вихідні дані при призначенні автотранспортних експертиз та досліджень пригоди при буксируванні ТЗ.

Тема 4. Автотранспортна експертиза технічного стану ТЗ

- 4.1 Поняття та значення автотранспортної експертизи деталей транспортного засобу при дослідженні дорожньо-транспортних пригод;
- 4.2 Питання, що вирішуються при проведенні автотранспортної експертизи технічного стану ТЗ;
- 4.3 Особливості призначення автотранспортної експертизи технічного стану ТЗ.

Тема 5. Автотранспортна експертиза деталей ТЗ

- 5.1. Основні об'єкти та види пошкоджень деталей транспортного засобу, що досліджуються під час експертизи.
- 5.2. Методи та засоби дослідження деталей транспортного засобу під час проведення автотранспортної експертизи.
- 5.4. Встановлення причин виникнення пошкоджень деталей транспортного засобу та їх зв'язку з механізмом дорожньо-транспортної пригоди..

Тема 6. Комплексна фототехнічна та відеотехнічна експертиза

- 6.1 Предмет комплексної автотехнічної, фототехнічної та відеотехнічної експертизи;
- 6.2 Об'єкти дослідження;
- 6.3 Завдання комплексної автотранспортної фототехнічної та відеотехнічної експертизи;
- 6.4 Питання, що вирішуються при проведенні комплексної автотранспортної фототехнічної та відеотехнічної експертизи.

Тема 7. Комплексна медико-автотехнічна (транспортно-трасологічна) експертиза

- 7.1 Завдання комплексної медико-автотехнічної (транспортно-трасологічної) експертизи;

7.2 Питання, що вирішуються при проведенні комплексної медико-автотехнічної (транспортно-трасологічної) експертизи;

Тема 8. Комплексна дорожньо-технічна і автотехнічна експертиза

8.1 Предмет комплексної дорожньо-технічної і автотехнічної експертизи;

8.2 Завдання комплексної дорожньо-технічної і автотехнічної експертизи;

8.3 Питання, що вирішуються при проведенні комплексної дорожньо-технічної автотехнічної експертизи.

5 Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 274АТ_бд_2023			
	усього	у тому числі		
л		пр.	с.р	
Тема 1. Види автотранспортних експертиз	12	2	2	8
Тема 2. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП	12	2	2	8
Тема 3. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП	12	2	2	8
Тема 4. Автотранспортна експертиза технічного стану ТЗ	16	2	4	10
Тема 5. Автотранспортна експертиза деталей ТЗ	16	2	4	10
Тема 6. Комплексна фототехнічна та відеотехнічна експертиза	12	2	2	8
Тема 7. Комплексна медико-автотехнічна (транспортно-трасологічна) експертиза	12	2	2	8
Тема 8. Комплексна дорожньо-технічна і автотехнічна експертиза	13	2	2	9
Усього годин	105	16	20	69
Екзамен	2	0	0	0

6.1 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма 274АТ_бд_2023
Тема 1. Види автотранспортних експертиз		
1	1. Види автотранспортних експертиз.	2
Тема 2. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП		
2	1. Призначення автотранспортних експертиз та досліджень наїздів на пішоходів.	2
Тема 3. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП		
3	1. Моделювання дорожньої ситуації про точки контактування на ТЗ (якими частинами контактували ТЗ): для зіткнень ТЗ, що рухалися попутно в межах однієї смуги; для зіткнень ТЗ на перехресті; для зіткнень ТЗ при обгоні.	2
Тема 4. Автотранспортна експертиза технічного стану ТЗ		
4	1. Проведення автотранспортної експертизи технічного стану ТЗ	4
Тема 5. Автотранспортна експертиза деталей ТЗ		
5	1. Встановлення причин виникнення пошкоджень деталей транспортного засобу та їх зв'язку з механізмом дорожньо-транспортної пригоди.	4
Тема 6. Комплексна фототехнічна та відеотехнічна експертиза		
6	1. Розгляд питань, що вирішуються при проведенні комплексної автотранспортної фототехнічної та	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма 274АТ_бд_2023
	відеотехнічної експертизи	
Тема 7. Комплексна медико-автотехнічна (транспортно-трасологічна) експертиза		
7	1. Розгляд питань, що вирішуються при проведенні комплексної медико-автотехнічної (транспортно-трасологічної) експертизи;	2
Тема 8. Комплексна дорожньо-технічна і автотехнічна експертиза		
8	1. Розгляд питань, що вирішуються при проведенні комплексної дорожньо-технічної автотехнічної експертизи	2
Усього годин		14
		6

7 Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		274АТ_бд_2023
Тема 1. Види автотранспортних експертиз		
1	1.1 Загальні положення; 1.2 Види автотранспортних експертиз; 1.3 Завдання автотранспортної експертизи обставин і механізму ДТП.	8
Тема 2. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП		
2	2.1 Питання, що вирішуються при проведенні автотранспортної експертизи обставин і механізму ДТП; 2.2 Особливості призначення автотранспортної експертизи обставин ДТП; 2.3 Вихідні дані при призначенні автотранспортних експертиз та досліджень наїздів на пішоходів; 2.4 Вихідні дані при призначенні автотранспортних експертиз та досліджень наїздів на нерухому перешкоду (нерухомий транспортний засіб (ТЗ) 2.5 Вихідні дані при призначенні автотранспортних експертиз та досліджень випадання пасажирів з рухомого ТЗ; 2.6 Вихідні дані при призначенні автотранспортних експертиз та досліджень зіткнень ТЗ, що рухалися в зустрічних напрямках, без здійснення повороту або розвороту.	8
Тема 3. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП		
3	3.1 В умовах недостатньої видимості: відстань, на якій водій міг визначити, що зустрічний транспорт рухається із заїздом на ліву сторону дороги; 3.2 Для зіткнень ТЗ, що рухалися в зустрічних напрямках, з подальшим здійсненням повороту наліво або розвороту;	8

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		274АТ_бд_2023
	3.3 Відомості про точки контактування на ТЗ (якими частинами контактували ТЗ): для зіткнень ТЗ, що рухалися попутно в межах однієї смуги; для зіткнень ТЗ на перехресті; для зіткнень ТЗ при обгоні; 3.4 Вихідні дані при призначенні автотransпортних експертиз та досліджень перекидання і заносу ТЗ; 3.5 Вихідні дані при призначенні автотransпортних експертиз та досліджень пригоди при буксируванні ТЗ.	
Тема 4. Автотransпортна експертиза технічного стану ТЗ		
4	4.1 Поняття та значення автотransпортної експертизи деталей транспортного засобу при дослідженні дорожньо-транспортних пригод; 4.2 Питання, що вирішуються при проведенні автотransпортної експертизи технічного стану ТЗ; 4.3 Особливості призначення автотransпортної експертизи технічного стану ТЗ.	10
Тема 5. Автотransпортна експертиза деталей ТЗ		
5	5.1. Основні об'єкти та види пошкоджень деталей транспортного засобу, що досліджуються під час експертизи. 5.2. Методи та засоби дослідження деталей транспортного засобу під час проведення автотransпортної експертизи. 5.4.Встановлення причин виникнення пошкоджень деталей транспортного засобу та їх зв'язку з механізмом дорожньо-транспортної пригоди..	10
Тема 6. Комплексна фототехнічна та відеотехнічна експертиза		
6	6.1 Предмет комплексної автотехнічної, фототехнічної та відеотехнічної експертизи; 6.2 Об'єкти дослідження; 6.3 Завдання комплексної автотransпортної фототехнічної та відеотехнічної експертизи; 6.4 Питання, що вирішуються при проведенні комплексної автотransпортної фототехнічної та відеотехнічної експертизи.	8
Тема 7. Комплексна медико-автотехнічна (транспортно-трасологічна) експертиза		
7	7.1 Завдання комплексної медико-автотехнічної (транспортно-трасологічної) експертизи; 7.2 Питання, що вирішуються при проведенні комплексної медико-автотехнічної (транспортно-трасологічної) експертизи;.	8
Тема 8. Комплексна дорожньо-технічна і автотехнічна експертиза		
8	8.1 Предмет комплексної дорожньо-технічної	9

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		274АТ_бд_2023
	і автотехнічної експертизи; 8.2 Завдання комплексної дорожньо-технічної і автотехнічної експертизи; 8.3 Питання, що вирішуються при проведенні комплексної дорожньо-технічної автотехнічної експертизи..	
Усього годин		69

8 Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація цього напрямку роботи передбачається шляхом виконання індивідуалізованого навчального завдання, яке виконується самостійно здобувачем вищої освіти в аудиторний та позааудиторний час.

9 Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Назви тем	Форми контролю
<p>- ПРН 1. Мати концептуальні наукові та практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття.</p> <p>- ПРН 3. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту.</p> <p>- ПРН 16. Організовувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.</p> <p>- ПРН 27. Застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод.</p>	<p>Тема 1. Види автотранспортних експертиз</p> <p>Тема 2. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП</p> <p>Тема 3. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП</p> <p>Тема 4. Автотранспортна експертиза технічного стану ТЗ</p> <p>Тема 5. Автотранспортна експертиза деталей ТЗ</p> <p>Тема 6. Комплексна фототехнічна та відеотехнічна експертиза</p> <p>Тема 7. Комплексна медико-автотехнічна (транспортно-трасологічна) експертиза</p> <p>Тема 8. Комплексна дорожньо-технічна і автотехнічна експертиза</p>	<p>Опитування, обговорення теоретичних питань; виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи</p>

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти 274АТ бд 2023				Разом
	Опитування, обговорення теоретичних	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
Тема 1. Види автотранспортних експертиз	3	4	2	-	9
Тема 2. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП	3	4	2	-	9
Тема 3. Автотранспортна експертиза обставин і механізму ДТП	3	4	2	-	9
Тема 4. Автотранспортна експертиза технічного стану ТЗ	3	8	2	-	13
Тема 5. Автотранспортна експертиза деталей ТЗ	3	8	2	-	13
Тема 6. Комплексна фототехнічна та відеотехнічна експертиза	3	4	2	-	9
Тема 7. Комплексна медико-автотехнічна (транспортно-трасологічна) експертиза	3	4	2	-	9
Тема 8. Комплексна дорожньо-технічна і автотехнічна експертиза	3	4	2	-	9
<i>Усього</i>	<i>24</i>	<i>40</i>	<i>16</i>	<i>20</i>	<i>80</i>
<i>Коефіцієнт приведення</i>		<i>1,00</i>			
<i>Разом</i>	<i>24</i>	<i>40</i>	<i>16</i>	<i>20</i>	<i>80</i>
Екзамен		-	-	-	20
Разом, враховуючи екзамен		-	-	-	100

Форма, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного і семестрового контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Шкала, критерії оцінювання
Опитування, обговорення теоретичних	від 0 до 3: 3 балів – Здобувач вищої освіти має концептуальні наукові та практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. Відмінно демонструє вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів;

Форми оцінювання	Шкала, критерії оцінювання
	необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. Не демонструє вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод..

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені*

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го теоретичного питання	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
2		Оцінюється рівень засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці здобувача вищої освіти, коли ним окремі положення трактуються не вірно, або не зміг дати відповіді на запитання. В ході відповіді на питання здобувач ступеня вищої освіти не достатньо продемонстрував практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. Не вірно, або не зміг продемонструвати вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод.
4		Оцінюється рівень засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці здобувача вищої освіти, коли він поверхнево відповів на поставлені запитання, прийняв невірне рішення, не розкрив суті питання. В ході формулювання відповіді на питання здобувач ступеня вищої освіти не достатньо продемонстрував практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. Не в повній мірі, або не зміг продемонструвати вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод.
6		Оцінюється рівень засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці здобувача вищої освіти, коли він не повністю розкрив зміст окремих положень. В ході формулювання відповіді здобувач ступеня вищої освіти посередньо демонструє практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. Посередньо демонструє вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод.
8		Оцінюється рівень засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці здобувача вищої освіти, коли він в основному відповів на всі поставлені запитання, але допустив незначні помилки при відповіді. В ході відповіді здобувач ступеня вищої освіти належно демонструє практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. Достатньо демонструє вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для

	дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод.	
10	В ході відповіді на питання здобувач ступеня вищої освіти в повній мірі демонструє практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. Посередньо демонструє вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод.	
для 1-ї ситуації	0	відсутність вирішення виробничої ситуації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
2	Оцінюється рівень засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання у виробничій ситуації здобувача вищої освіти, коли ним окремі положення трактуються не вірно, або не зміг дати обґрунтування рішення виробничої ситуації. В ході вирішення виробничої ситуації здобувач ступеня вищої освіти не достатньо продемонстрував практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. Не достатньо демонструє вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод.	
4	Оцінюється рівень засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання у виробничій ситуації здобувача вищої освіти, коли він поверхнево відповів на поставлені запитання, прийняв невірне рішення, не розкрив суті виробничої ситуації. В ході вирішення виробничої ситуації здобувач ступеня вищої освіти частково продемонстрував практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. Частково демонструє вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод.	
6	Оцінюється рівень засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання у виробничій ситуації здобувача вищої освіти, коли він не повністю розкрив зміст окремих елементів виробничої ситуації. В ході розв'язання виробничої ситуації здобувач ступеня вищої освіти посередньо демонструє практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. Посередньо демонструє вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод.	
8	Оцінюється рівень засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання у виробничій ситуації здобувача вищої освіти, коли він в основному відповів на всі поставлені запитання, але допустив незначні помилки при обґрунтування рішення у виробничій ситуації. В ході вирішення виробничої ситуації здобувач ступеня вищої освіти належно демонструє практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. Належно демонструє вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і	

	процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод.
10	Прийняті рішення виробничої ситуації виконані правильно, сформовані повні висновки, що свідчать про високий рівень засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання у виробничій ситуації. В ході виконання ситуаційного завдання здобувач ступеня вищої освіти в повній мірі демонструє практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття. В повній мірі демонструє вміння: застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та інформаційно-комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і технікоекономічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту; організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; застосовувати в професійній діяльності знання та уміння з проведення інженерно-транспортної експертизи дорожньотранспортних пригод.

*екзамен складається з 2 теоретичних питань. Максимальна кількість балів за екзамен - 20.

10 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Засоби навчання: інформаційний супровід із використанням платформи Moodle; комп'ютер (ноутбук) – 1 шт.; пристрій мультимедійний (проектор) – 1 шт.; проєкційний екран – 1 шт., презентації; робочі станції або ПК –15 шт.; мережа Інтернет.

Перелік інструментів, обладнання, устаткування та програмного забезпечення, необхідного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечують навчальна лабораторія 307.

11 Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність: здобувач вищої освіти повинен дотримуватися Кодексу академічної доброчесності, Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ.

2. Дедлайни та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату.

3. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ.

12 Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Основні

1. Правила дорожнього руху України 2022. Офіційне видання. Узгоджено з Головним сервісним центром МВС України (лист №31/9925). Харків: Моноліт. 2022. 90 с.

2. Волков В.П. , Гришук І.В., Кужель В.П., Волкова Т.В., Плехова Г.А., Семенов Є.О., Volkov V., Gritsuk I., Kuzhel V., Volkova T., Pliekhova G., Semenov E.. Оцінка впливу стабільності характеристик гальмівних механізмів на процес гальмування транспортних засобів. Оцінка впливу стабільності

характеристик гальмівних механізмів на процес гальмування транспортних засобів [Текст] / В.П. Волков, І.В. Грицук, В.П. Кужель [та ін.] // Вісник машинобудування та транспорту. – 2022. – № 1. – С. 34-43. Волков В.П., Грицук І.В., Кужель В.П., Волкова Т.В., Плехова Г.А., Семенов Є.О. Оцінка впливу стабільності характеристик гальмівних механізмів на процес гальмування транспортних засобів. Вісник машинобудування та транспорту. 2022. № 1. С. 34-43.

3. Оперативний контроль технічного стану транспортних засобів : монографія / І.В. Грицук, В.П. Волков, І. В. Худяков, Т.В. Волкова, Кужель В.П. – Харків – Херсон – Вінниця: Едельвейс і К, 2022. – 197 с. ISBN 978-617-7417-00-1 УДК 656.13+621.43+681.51.

4. Степанов О., Венгер А., Кужель В., Stepanov O., Venger A., Kuzhel V.. Інтероперабельність інформаційно-аналітичної системи безпеки дорожнього руху. Степанов О. Інтероперабельність інформаційно-аналітичної системи безпеки дорожнього руху [Текст] / О. Степанов, А. Венгер, В. Кужель // Вісник машинобудування та транспорту. – 2021. – № 1. – С. 149-154.

5. Павленко В.М., Кужель В.П., Хорін М.Є., Pavlenko V., Kuzhel V., Khorin M., Павленко В.Н., Кужель В.П., Хорин М.Е.. Сутність автомобільної діагностики при впровадженні експертних систем. Павленко В.М. Сутність автомобільної діагностики при впровадженні експертних систем [Текст] / В. М. Павленко, В.П. Кужель, М.Є. Хорін // Вісник машинобудування та транспорту. – 2020. – № 2. – С. 85-92.

6. Туренко А.М. Автотехнічна експертиза. Дослідження обставин ДТП. Підручник для вищих навчальних закладів. Х.: ХНАДУ, 2012. 320 с.

3. Кищун В. А., Кузнєцов Р. М., Мурований І. С., Лаба О. В. Безпека дорожнього руху та деякі правові аспекти: Навч. пос. Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2010. 226с.

4. ДСТУ 3649:2010 Колісні транспортні засоби: вимоги щодо безпечності технічного стану та методи контролювання (Прийнято та надано чинності: наказ Держспоживстандарту України від 28 грудня 2010 р. № 630).

5. Кашканов А.А., Грисюк О.Г. Безпека руху автомобільного транспорту. Навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2005. 177 с.

6. Транспортне право України: Навч. посіб. / Демський Е. Ф., Іжевський В. К. та ін.; За заг. ред. В. К. Іжевського, Е. Ф. Демського. К.: Атіка, 2008. 292 с.

7. Д.В. Зеркалов, П.Р. Левковець, О.І. Мельниченко, О.М. Дмитрієв. Безпека руху автомобільного транспорту: довідник. К.: Основа, 2002. 360 с.

8. Експертний аналіз дорожньо-транспортних пригод. / Галаса П.В., Кисельов В.Б., Куйбіда А.С. та інші. Київ: Експерт-сервіс, 1995. 192с.

9. Лях М.А., Дем'янюк О.С., Бешун О.А. Л98. Основи керування автомобілем та безпека дорожнього руху: Навч. посібник: для ВНЗ К.: ВІКНУ, 2011. 368 с.

10. Казаков Є.О. Підручник з водіння автомобіля та безпеки дорожнього руху, навчальний посібник. – Харків: Моноліт, 2021. 312 с.

Допоміжні

1. Автомобільний транспорт України: стан, проблеми, перспективи розвитку: Монографія/Державний автотранспортний науководослідний і проектний інститут; За заг. ред. А. М. Редзюка. К.: ДП «ДержавтотрансНДІпроект». 2005. 400 с.
2. Д.В. Зеркалов, П.Р. Левковець, О.І. Мельниченко, О.М. Дмитрієв. Безпека руху автомобільного транспорту: довідник. К.: Основа, 2002. 360 с.
3. Технічне обслуговування і ремонт автомобілів: Технологія: Підручник. / Лудченко О.А. К.: Вища шк., 2008. 527 ст.
4. Будова й експлуатація автомобілів. Підручник. / Кисликов В.Ф., Луцик В.В. К.; Видавництво «Либідь», 2009. 400 ст.
5. Сумець О. М. Основи експертизи дорожньо-транспортних пригод: автотехнічна експертиза: Навчальний посібник / О. М. Сумець, В. Ф. Голодий. К.: Хай-Тек Прес, 2008. 160 с. ISBN 978-966-2143-18-8.
6. П.Р. Левковець, О.І. Мельниченко, О.М. Дмитрієв. Безпека руху автомобільного транспорту: довідник. К.: Основа, 2002. 360 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Основи керування автомобілем та безпека руху: [сайт]. Режим доступу: http://ncpn.net.ua/osnovi_upravleniya.html (дата звернення 26.11.2012). Назва з екрана.
2. Закон України «Про дорожній рух» від 30.06.1993 № 3353-ХІІ.
3. Посібник з безпечного керування автомобілем: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.uccregina.ca/uk/files/DriversHandbookSaskUkrainian.pdf> (дата звернення 26.11.2012). Назва з екрана.
4. <http://www.rada.kiev.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України
5. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України
6. <http://www.bank.gov.ua> – офіційний сайт Національного банку України
7. <http://www.mlsp.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства соціальної політики України
8. Дистанційний курс для спеціальності 274 Автомобільний транспорт із дисципліни «Інженерно-транспортна експертиза дорожньо-транспортної пригоди» (2023-2024 н.р.) Полтавський державний аграрний університет. URL.: <https://moodle.pdau.edu.ua>
6. Електронний каталог і бібліотека ПДАУ <http://lib.pdau.edu.ua>
7. <http://www.nbuv.gov.ua> – сайт національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського

Підписано до друку 01. 09. 2023 р. Замовлення № 1245. Папір офсетний.
Друк різнографія. Формат 60x90/16. Ум. друк. арк. 0,05.
Гарнітура Times New Roman Cug. Тираж 4.

Редакційно-видавничий відділ Полтавського державного аграрного університету.
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Г.Сковороди, 1/3.

